

Celá večeře trvala dost dlouho, neboť se protáhla díky mimořádným doutníkům, jež nabízel pan Bry, a množství skvělých likérů; některé okolní stoly se už uprázdnilly, ale stále zbýval dostatečný počet diváků, aby utvořili vhodný rámec, když se hosté paní Bryové loučili. Tento obřad byl delší a komplikovanější, neboť zahrnoval i konečné loučení vévodkyně a lady Skiddawové, provázené sliby brzkého shledání v Paříži, kde se obě dámy plánovaly setkat a doplnit si garderobu před odjezdem do Anglie. Kvalita pohostinnosti paní Bryové a tipy, které pravděpodobně prozradil její manžel, dodaly anglickým dámám přemrštěnou srdečnost, v jejíž záři se budoucnost hostitelky jevila opravdu růžově. Tato budoucnost očividně zahrnovala i paní Dorsetovou a manžele Stepneyovy; celý výjev tím získal nádech důvěrného vztahu mezi přáteli.

Ukončil je až vévodkynin rychlý pohled na hodinky: způsobil, že křikla na svou sestru, že je nejvyšší čas pospíšet si na vlak. Po rozruchu kolem jejich odchodu Stepneyovi připomněli, že mají svůj automobil u vchodu, a nabídli se, že dopraví Dorsetovy a slečnu Bartovou na nábreží. Jejich nabídka byla přijata a paní Dorsetová s manželem vykročili kupředu. Slečna Bartová si ještě vyměňovala poslední slovíčko s lordem Hubertem, když na ni Stepney zavolal – poté, co mu pan Bry vnutil poslední, ještě dražší doutník: „Pospěšte si, Lily, jestli se chcete dostat zpátky na jachtu.“

Lily poslechla, ale sotva se pohnula, paní Dorsetová se na cestě ke dveřím zastavila a popošla pár kroků zpátky ke stolu.

„Slečna Bartová se na jachtu nevrací,“ řekla nezvykle zřetelným hlasem.

Překvapené pohledy běžely z oka do oka; paní Bryová zrudla, jak se jí krev vehnala do hlavy, paní Stepneyová nervózně vklouzla za záda svého manžela a Selden si v chaosu svých pocitů uvědomoval zejména touhu chytit Dabhama za límec a vyhodit ho na ulici.

Mezitím se vrátil i Dorset; zůstal stát po boku své ženy. Obličej měl bílý a rozhlížel se kolem postrašenýma, zlobnýma očima. „Bertho! Slečna Bartová... to je asi nějaké nedorozumění... nějaký omyl...“

„Slečna Bartová zůstane tady!“ ostře uřála jeho slova Bertha. „A myslím, že už bychom neměli Stepneyovy dál zdržovat.“

Slečna Bartová zůstala během té krátké výměny slov pozoruhodně vzpřímená, stále poněkud stranou od rozpačitého hloučku svých známých. Nepatrně pobledla ořešem z té urážky, ale podobný zmatek, jaký ukazovaly okolní obličejové, se na její tváři neobjevil. Stopa pohrdání, která prokmitla v jejím slabém úsměvu, jako by ji povznesla mimo dosah její soupeřky; teprve když takto dala paní Dorsetové najevo, jaký chladný odstup se mezi ně položil, otočila se a vztáhla ruku k hostitelce.

„Zítřka se připojuji k vévodkyni,“ objasnila, „a připadalo mi jednodušší zůstat přes noc na pobřeží.“

Před zkoumavým zrakem paní Bryové se držela pevně, když pronášela své vysvětlení, ale když skončila, Selden si všiml, jak přejíždí zrakem z jedné ženské tváře na druhou. V jejich kosých pohledech četla nedůvěřivost, a stejně tak i v prázdných očích mužů za nimi; na zlomek vteřiny si zoufale pomyslela, že se ocitla na samé hraně neúspěchu. Pak se obrátila k Seldenovi a s nenuceným gestem a nově vybudovaným udatným úsměvem řekla: „Milý pane Seldene, slíbil jste mi, že mě doprovodíte k drožce.“

Venku foukal vítr a obloha byla zatažená, a když vykročili směrem k opuštěným zahradám vedle restaurace, do tváří jim sem tam šplíchla sprška vlahého deště. Báchorku o drožce nikdo z nich nezminil; šli beze slov, Lily zavěšená do Seldenova rámě, až je obklopily hlubší stíny zahrady. Zastavili se u prázdné lavičky. „Pojďme se na chvíli posadit,“ navrhl Selden.

Klesla na sedátko mlčky, ale světlo elektrické lampy z ohybu pěšiny ukázalo její tvář a prozradilo utrpení, které se snažila potlačit. Selden se posadil vedle – čekal, až sama promluví, v obavách, že ať by zvolil jakákoli slova, mohla by být příliš drsná vzhledem k ráně, kterou právě utřžila. Kromě toho mu v řeči bránily nehezské pochyby, které se v něm

opět pomalu vynořovaly. Co ji vlastně do těchto nesnází přivedlo? Jaká slabina ji tak hanebně vydala její nepřítelkyni na milost? A proč se Bertha Dorsetová touto nepřítelkyní stala právě teď, v době, kdy tak nepochybně potřebovala ženskou podporu? Ačkoli se v duchu bouřil proti podřízenosti manželů vůči jejich manželkám a proti krutosti žen k jiným ženám, jeho rozum se tvrdošíjně vracel k příslovecnému „není kouře bez ohně“. Připomínka nářek paní Fisherové i jeho vlastní dojmy sice prohlubovaly jeho útrpnost, ale také zvyšovaly jeho stísněnost a uzavřenost. Ať promýšlel jakýkoli způsob, jak projevit svou lítost, pokaždé ho zarazil strach, že se dopustí nějakého trapného přehmatu.

Náhle si uvědomil, že jeho mlčení musí vypadat, jako by ji obviňoval jako ostatní muži, kterými pohrdal za to, že se od ní odvrátili. Než ale dokázal najít vhodná slova, přerušila ticho stručnou otázkou: „Nevíte o nějakém klidném hotelu? Pro svou komornou můžu poslat zítra.“ „Hotel – *tady* – kam byste mohla jít sama? To je nemožné.“

Reagovala s nepatrnou stopou své staré hravosti: „A co tedy *je* možné? Je moc vlhko na to, abych spala *tady* v zahradě.“

Z hektického výletu napříč rodným kontinentem s Gormerovými se Lily vrátila s poněkud pozměněným pohledem na vlastní situaci. Znovu si navykla na život v luxusu – na ranní probouzení do dnů s nepřítomností starostí a s přítomností materiálního pohodlí –, až si postupně těchto darů přestala cenit; naopak se prohloubil její pocit prázdnoty, kterou tyto hodnoty vyplnit nedokázaly. Mattie Gormerová, stále ve stejně radostné náladě, a přátelská družnost jejích přátel, kteří se k Lily chovali navlas stejně, jako se chovali k sobě navzájem – to všechno ji začínalo dráždit a připravovat o trpělivost. Čím více věcí jí na jejich společnicích vadilo, tím méně ospravedlnění k tomu, aby jich využívala, dokázala nacházet. Touha vrátit se do původního prostředí v ní přerostla v utkvělou myšlenku, ale s tím, jak její záměr sílil, stále jasněji viděla, že pro jeho uskutečnění bude nucena udělat další ústupky své hrdosti. Tyto ústupky se právě nyní nepříjemně projevovaly v nutnosti držet se svých hostitelů i po návratu z Aljašky. Přestože do jejich prostředí zapadla teprve nedávno, její vytříbená společenská obratnost a dlouholeté umění přizpůsobit se ostatním bez toho, aby sama sobě uškodila, jí rychle zajistily významnou pozici ve spolku kolem Gormerových. I když se nikdy nemohla ztotožnit s jejich hlučnou veselostí, vnášela mezi ně tón lehké elegance, který byl pro Mattie Gormerovou přitažlivější než halasné projevy ostatních. Sam Gormer a jeho blízcí přátelé se od Lily sice drželi trochu stranou, jako by je svazovala úcta a bázeň, ale družina kolem Mattie, v jejímž čele stál Paul Morpeth, dávala Lily najevo, že si jí váží právě pro ty vlastnosti, které oni sami zjevně postrádali. Malíř, jehož společenská nedbalost byla stejně velká jako jeho umělecká tvorba, se u Gormerových nechával bezstarostně unášet pohodlným tokem života, ve kterém byly jemnější zdvořilostní požadavky buď neznámé, nebo ignorované – muž mohl klidně zrušit schůzku, anebo se na ni dostavit v malířském plášti a v pantoflích; přece jen si však uchoval smysl pro jemné rozdíly a schopnost ocenit šarm, který on sám neměl čas pěstovat. Už v době, kdy připravoval živé obrazy u Bryových, ho Lilyiny možnosti velmi zaujaly: „Ne obličej – výraz má až moc pod kontrolou, ale to ostatní! Hrome, to by byl model!“ Ačkoli jeho opovrhování světem, v němž se Lily pohybovala, bylo příliš velké, než aby vůbec uvažoval, že by ji tam vyhledal, nyní, když lenošil v rozevlátém salonu Gormerových, si nenechal utéct tu výsadu, že se tam na ni může dívat a naslouchat jí.

Lily tak v tomto neuspořádaném prostředí zformovala malé jádro přátelských vztahů, které mírnilo společenský nevкус toho, že s Gormerovými zůstávala ve styku i po jejich návratu ze společné cesty. Do jejího současného způsobu života občas pronikly slabé záblesky z předchozího světa, zejména poté, co newportská sezona skončila a společenský proud se zase obrátil směrem k Long Islandu. U Gormerových se tu a tam zastavila Kate Corbyová, jejíž vkus jí dovoloval stýkat se s lidmi, aniž by si nějak vybírala – tedy to samé, co Carry Fisherová podstupovala z nutnosti –, a která jen napoprvé, když tam narazila na slečnu

Bartovou, zvedla překvapeně obočí; poté už brala Lilyinu přítomnost skoro až příliš samozřejmě. Také Carry Fisherová, která se často vyskytovala v blízkém sousedství Gormerových, k nim příležitostně zajela, aby se s Lily podělila o své zážitky a aby ji zpravila o posledních společenských novinkách. Lily ji sice k důvěrným sdělením nikdy přímo nevybízelala, ale přece jen s ní mohla mluvit otevřeněji než s Gertou Farishovou; před Gertou bylo často nemožné být i jen připustit existenci něčeho, co paní Fisherová brala jako samozřejmost.

Mimo to paní Fisherová neprojevovala žádnou zvědavost, která by uváděla do rozpaků. Neměla zájem zkoumat Lilyiny vnitřní pohnutky: její situaci obhlédla jen z vnější stránky a činila praktické závěry. Na konci jednoho rozhovoru mezi čtyřma očima shrnula tyto závěry do stručné věty: „Musíte se co nejdřív vdát.“

Lily se krátce zasmála – protentokrát paní Fisherová neprojevila originalitu. „Chcete mi snad, tak jako Gerta Farishová, doporučit jako zaručený všelék ‚lásku dobrého muže‘?“

„Ne – obávám se, že ani jeden z mých kandidátů tomuto popisu neodpovídá,“ odušila paní Fisherová po krátké úvaze.

„Ani jeden? Je jich více?“

„Nu, možná bych měla říct jeden a půl – v tuhle chvíli.“

Lily se pobaveně ušklíbala. „Tak to bych možná měla dát přednost tomu polovičnímu manželovi – kdo je to?“

„Nepusťte se do mě dřív, než si poslechnete moje důvody – je to George Dorset.“

„Ale ne...“ vydechla Lily s výčitkou; paní Fisherová však neodbytně naléhala: „Proč ne? Měli pár týdnů ‚líbánky‘, když se vrátili do Evropy, ale teď je to mezi nimi zase nahnuté. Bertha se chová víc než kdy předtím jako blázen a Georgeova síla důvěřovat jí je už prakticky vyčerpaná. Vrátili se domů a já u nich byla minulou neděli, víte. Byla to příšerná návštěva – nepřišel nikdo další kromě toho chudáka Neda Silvertona – vypadá jako galejník, a to o mně říkali, že jsem toho ubohého chlapce udělala nešťastným! Když mě pak po obědě vzal George na dlouhou procházku, vykládal mi, že úplný konec je už na spadnutí.“

Slečna Bartová přerušila její řeč netrpělivým gestem: „U nich je to vždycky tak, že i když to dojde daleko, úplný konec nenastane nikdy – Bertha bude vždycky vědět, jak si ho přitáhnout zpátky, až bude sama chtít!“

Paní Fisherová na ni chvíli zkoumavě hleděla. „Nepřítáhne ho zpátky, pokud tu bude někdo, ke komu by se obrátil! Ano, takhle to s ním teď je: ten chudák nemůže zůstat sám. A to si ho pamatuji jako báječného chlapíka, plného života a optimismu.“ Na chvíli se odmlčela a potom, s pohledem upřeným na Lily, pokračovala: „Nezůstal by s ní už ani deset minut, kdyby věděl –“

„Kdyby věděl co?“ otázala se Lily.

„Však vy to musíte chápat – se všemi těmi příležitostmi, které se vám naskytly! Kdyby měl nějaký jasný důkaz, chci říct –“

„Prosím vás, Carry, nechme toho, je to pro mě příšerné téma,“ přerušila ji Lily, jejíž tváře zalil temný ruměnc nevole. Aby odvedla pozornost své společnice, pokusila se o nenucenost a zeptala se: „A kdo je ten druhý kandidát na ženicha? Nesmíme na něj zapomenout.“

Paní Fisherová přijala Lilyin lehký tón. „Nu, teď jsem zvědavá, jestli zase začnete protestovat tak hlasitě, když řeknu – Sim Rosedale.“

Slečna Bartová nezačala hlasitě protestovat: seděla tiše, zamyšleně zírajíc na svou přítelkyni. To, co slyšela, ji ve skutečnosti během posledních týdnů několikrát napadlo. Nakonec však s hranou lehkostí řekla: „Pan Rosedale chce takovou manželku, která mu otevře dveře dokořán u Van Osburghových a Trenorových.“

Paní Fisherová se toho prohlášení dychtivě chytila: „A to vy byste právě mohla – s jeho penězi! Cožpak nevidíte, jak báječně by to pomohlo vám oběma?“

„Nevidím především žádný způsob, jak o tom přesvědčit jeho,“ opáčila Lily se smíchem, který zamýšlela jako tečku za tímto tématem.

Seděli už dost dlouho v zastrčené skalnaté roklince nad jezerem, když najednou Lily přerušila ticho citově vypjaté chvílky; obrátila ke svému společníkovi svůj líbezný pohled a řekla tlumeným hlasem:

„Opravdu věřím všemu, co říkáte, pane Rosedale, a jsem připravená se za vás provdat, kdykoli si to budete přát.“

Rosedale zrudl až po kořínky svých lesklých vlasů; toto prohlášení ho přimělo vyskočit na nohy. Zůstal před Lily stát s téměř komickým výrazem zmatku.

„Předpokládám totiž, že právě to si přejete,“ pokračovala stále stejným, klidným tónem, „a i když jsem nemohla s vaší nabídkou souhlasit ihned, když jste s ní přišel poprvé, nyní jsem připravena – teď, když vás znám o mnoho lépe – svěřit své štěstí do vašich rukou.“

Mluvila se vznešenou přímostí, kterou dokázala při takových příležitostech obratně použít a jež byla jako široký proud klidného světla, ozařující spletitou temnotu dané situace. V této záři se Rosedale zjevně necítil pohodlně: na chvíli zaváhal, jako by si uvědomoval, že každá ústupová ulička bude nepříjemně osvětlená, a pak se krátce zasmál. Vytáhl zlatou tabatěrku a tlustými prsty, ozdobenými prsteny, vylovil cigaretu se zlatou špičkou, na kterou ještě chvíli mlčky zíral. Pak řekl: „Má milá slečno Lily, je mi líto, jestli mezi námi došlo k malému nedorozumění – ale dala jste mi jasně najevo, že moje nabídka je naprosto beznadějná, takže jsem opravdu neměl v úmyslu ji nyní obnovovat.“

V Lily vzkypěla krev nad hrubostí jeho odmítnutí. Podařilo se jí však ovládnout první porыв zlosti a odpověděla s důstojným klidem: „Pak tedy můžu vinit jen sama sebe, pokud jsem ve vás tehdy vzbudila dojem, že moje rozhodnutí je konečné.“

Její hry se slovíčky pro něj vždy byly poněkud náročné, a tak i teď potřeboval chvíli, než si její odpověď srovnal v hlavě. Lily k němu zatím natáhla ruku a dodala s nepatrným náznakem smutku v hlase: „Než si řekneme sbohem, chci vám alespoň poděkovat za to, jak jste o mně tehdy smýšlel.“

Dotek její ruky a jímavá něha v jejím pohledu se v Rosedaleovi dotkly jeho citlivé struny. Byla to právě její dokonalá nepřístupnost a odstup, který dovedla dát najevo i beze slov – to vše mu nejvíc ztěžovalo rozhodnutí, aby se jí vzdal.

„Proč mluvíte o loučení? Cožpak nemůžeme být dobrými přáteli i tak?“ naléhal a nepouštěl přitom její dlaň.

Lily se však klidně vymanila. „A jak si takové přátelství mezi námi představujete?“ odvětila s nepatrným úsměvem. „Že se mi budete dvořit, aniž byste mě požádal o ruku?“

Rosedale se zasmál se znovunabytým klidem.

„Ano, tak nějak si to nejspíš představuji. Já vás mám rád – nevím, jak by vás nějaký muž dokázal nemít rád! –, ale nemíním se s vámi oženit, pokud se tomu dokážu ubránit.“

Stále se usmívala. „Líbí se mi vaše upřímnost, ale obávám se, že naše přátelství sotva může za těchto okolností pokračovat.“ Odvrátila se a šla pryč, jako by tak chtěla ukázat, že dál už si spolu nemají co říct – že se ocitli na konečné. Udělal pár kroků za ní s rozmrzelým pocitem, že tuto hru přece jen vyhrála.

„Slečno Lily –“ začal impulzivně, ale ona se nezastavila; odcházela od něj, jako by ho neslyšela.

Dohonil ji několika rychlými kroky, uchopil ji za paži a naléhal: „Slečno Lily – nespíchejte ode mě takhle. Vy jste na člověka tak tvrdá – ale pokud vám samotné nevdí mluvit pravdu, pak nevím, proč byste mi neměla dovolit dělat to samé.“

Zastavila se na chvíli s pozdviženým obočím; uhnula přitom podvědomě před jeho dotykem. Před jeho slovy však unikat nehodlala.

„Měla jsem dojem,“ řekla, „že to už jste udělal, aniž byste čekal na mé dovolení.“

„No dobře – ale proč byste si nemohla vypočlehnout důvody, které mě k tomu vedly? Však ani jeden z nás není takový naiva, aby mu trocha jasného rozhovoru uškodila. Já jsem do vás úplně blázen: na tom není nic nového. Jsem teď do vás zamilovaný ještě víc, než jsem byl loni touhle dobou. Jenže musím vzít v úvahu skutečnost, že se situace od té doby poněkud změnila.“

Hleděla na něj stále s tímž ironickým klidem. „Chcete říct, že už nejsem tak žádoucí partie, jako jsem bývala?“

„Ano, přesně to jsem měl na mysli,“ odvětil odhodlaně. „Nechci se zabývat tím, co se stalo. Nevěřím těm povídkám o vás – *nechci* jim věřit. Jenže existují, a to, že já jim nevěřím, na situaci nic nemění.“

Zrudla až po spánky, ale podařilo se jí spolknout ostrou odpověď: byla si vědoma, jak naléhavě ho potřebuje, a tak se přinutila dívat se na něj stále klidně. „Když ty klepy nejsou pravdivé, *nemění* to situaci?“

Vydržel jí čelit pevným pohledem svých vypočítavých očí, který v ní vzbuzoval pocit, že není ničím jiným než nějakým lidským zbožím. „To se možná děje v románech, ale nikoli v reálném životě – tím jsem si jistý. Ostatně vy to víte zrovna tak dobře jako já: pokud si budeme říkat pravdu, pak ji říkejme celou. Loni jsem byl celý divý do manželství s vámi, a vy jste pro mě neměla jediný pohled; letos – nu, zdá se, že byste mě brala. Ptám se: co se změnilo během toho období? Vaše postavení, to je vše. Tenkrát jste si myslela, že můžete mít něco lepšího, a teď –“

„A vy si myslíte, že byste našel lepší?“ přerušila ho kousavě.

„Proč by ne? Asi ano, v jistém smyslu ano.“ Stál před ní s rukama v kapsách pestré vesty, kterou napínal jeho mohutný hrudník. „Podívejte, je to takhle: těch posledních pár let to pro mě byla zatracená dřina, abych si vybojoval své společenské postavení. Myslíte, že se nehodí, abych o tom mluvil? Proč bych se měl rozmyšlet, jestli mám přiznat, že se chci dostat do společnosti? Muži se nestydí mluvit o tom, že touží po závodní stáji nebo po obrazové galerii. A cožpak není záliba ve společnosti taky určitým druhem koníčka? Možná se chci dostat mezi lidi, kteří se ke mně ještě loni otáčeli zády – berte to takhle, jestli vám to tak zní lépe. V každém případě chci mít přístup do nejlepších domů, a také jej pomalu získávám, krůček za krůčkem. Ale vím, že nejrychlejší způsob, jak si proti sobě postavit ty správné lidi, je ukazovat se s těmi nesprávnými – a to je důvod, proč se snažím takovou chybu neudělat.“

Slečna Bartová před ním stála beze slova; její mlčení mohlo znamenat výsměch, anebo naopak jakousi váhavou úctu k jeho otevřenosti. Rosedale po chvíli pokračoval: „Tak to zkrátka je, víte? Jsem do vás zamilovaný víc než kdy předtím, ale kdybych se s vámi teď oženil, všechno bych si navždycky pokazil – všechno, co jsem za ty poslední roky vydřel, by šlo k šípku.“

Přijala jeho vysvětlení a podívala se na něj pohledem, z něhož vymizel veškerý náznak zloby. Po spleti společenských lží, v níž se tak dlouho pohybovala, bylo docela osvěžující vstoupit do světla přiznávání osobních zájmů a neskrývaného prospěchářství.

„Já vám rozumím,“ řekla. „Před rokem bych vám byla k užítku, ale nyní bych byla překážkou. Oceňuji, že jste mi to tak čestně vyložil.“ Napřáhla k němu s úsměvem ruku.

Její gesto mělo opět neblahý účinek na Rosedaleovo sebeovládání. „K čertu, vy jste ale opravdu klasa, opravdu!“ vykřikl, a když se Lily už podruhé obrátila k odchodu, vyrazil ze sebe najednou: „Slečno Lily! Počkejte! Víte přece, že těm báhorkám nevěřím – věřím tomu, že si je vymyslela žena, která neváhala obětovat vás, aby si zachránila vlastní postavení –“

Lily sebou trhla: bylo snadnější strpět jeho neomalenost než soucit.

„Jste velmi laskavý, ale nemyslím, že bychom to museli ještě dál rozebírat.“

Jenže Rosedaleova vrozená neschopnost chápat jemné narážky vedla k tomu, že její poznámku smetl stranou a naléhal dál: „Ale já to nechci rozebírat – chci vám jen vyložit, jak ten náš případ vidím já.“

Zastavila se proti své vůli, zaujatá novým tónem v jeho řeči i pohledu; pokračoval, aniž by z ní spouštěl zrak: „Je pro mě záhadou, že tak dlouho čekáte, než si to s tou ženou vyřídíte – když máte všechny prostředky ve svých rukou.“ Jeho slova v ní vyvolala úžas, ale mlčky vyčkávala, co ještě uslyší; Rosedale se k ní o krok přiblížil a položil jí přitlumeným hlasem přímou otázku: „Proč nepoužijete ty její dopisy, které jste loni koupila?“

Ačkoli mluvila ledabylým tónem, dala si záležet, aby mu její otázka naznačila, že jeho pomoc není vítána. Seldena to na chvíli zarazilo. Situace mezi nimi patřila k těm, které se vyjasní jedině náhlým, bouřlivým výbuchem citů, jenže veškerá jejich výchova a navyklé způsoby se takovému výbuchu bránily. Zdálo se, že Seldenův klid spíše ztvrdl v odpor, slečna Bartová vyzařovala jiskřivou ironii – a takto na sebe zůstali zírat z protějších rohů jedné z obřích pohovek paní Hatchové. Ta pohovka – a ostatně celý pokoj, zaplněný podobně monstrózním vybavením – připomněla posléze Seldenovi, o čem chtěl mluvit.

„Gerta mi řekla, že pracujete jako tajemnice paní Hatchové, a já vím, že si dělá starosti, jak si vedete.“

Slečnu Bartovou jeho vysvětlení zjevně neobměkčilo. „Proč se tedy za mnou nepřijde podívat?“ zeptala se.

„Nenechala jste jí svou adresu, takže má strach, že by vám připadala dotěrná,“ odpověděl a usmál se. „Jak vidíte, já si takové starosti nedělám; jenomže já neriskuji tolik, když vzbudím vaši nelibost.“

Lily mu oplatila úsměv: „Zatím jste ji nevzbudil, ale zdá se mi, že se k tomu schyluje.“

„To záleží na vás, ne? Vždyť vidíte, že moje iniciativa nepřekročila nabídku mé pomoci.“

„Ale v jaké míře? Co bych, podle vás, měla s tou vaší pomocí udělat?“ Mluvila pořád lehkým tónem.

Selden znovu obhlédl salon paní Hatchové; potom, jako by ten pohled posílil jeho odhodlání, řekl s rozhodností: „Především byste mi měla dovolit, abych vás odtud odvedl.“

Lily pod tímto nečekaným výpadem zčervenala; pak se zatvrdila a ledově odvětila: „A můžu se zeptat, kam asi byste mě odvedl?“

„Nejprve zpátky ke Gertě, pokud tedy budete chtít. Hlavní věc je, abyste zmizela odsud.“

Nezvyklá drsnost jeho prohlášení jí mohla ukázat, kolik ho ta slova stála; nebyla však ve stavu zkoumat jeho pocity, když ty její odbojně plály. Nestaral se o ni, ba možná se jí dokonce vyhýbal v době, kdy přátele potřebovala nejvíc – a pak jí najednou vtrhne do života, aniž by k tomu měl nějaké oprávnění, a snaží se prosadit svou autoritu; to vše vedlo k tomu, že se v ní vzbouřila pýcha a sebeobránné instinkty.

„Jsem vám velmi zavázána,“ řekla, „že se tolik zajímáte o moje záležitosti a plány. Já jsem ale úplně spokojená tam, kde jsem, a nemám v úmyslu odejít.“

Selden se zvedl a zůstal nad ní stát s naléhavým výrazem.

„To jednoduše znamená, že vůbec netušíte, kde jste!“ vykřikl.

I Lily vyskočila, v obličejí hněvivý výraz. „Jestli jste přišel proto, abyste mi vykládal nějaké urážlivé věci o paní Hatchové –“

„Je to pouze váš vztah k paní Hatchové, co mě zajímá.“

„Můj vztah k paní Hatchové je takový, že nemám důvod se za něj stydět. Pomohla mi vydělávat si na živobytí, když se ode mě staří přátelé odvrátili a klidně se dívali, jak umírám hlad.“

„Nesmysl! Umřít hladu není jediná alternativa. Víte přece, že u Gerty můžete kdykoli najít domov, než budete znovu nezávislá.“

„Projevujete tak důvěrnou znalost mých záležitostí! Předpokládám, že jste tím chtěl asi říct: než mi bude vyplacen dědický podíl po tetě.“

„Ano, to jsem měl na mysli; Gerta mi o tom řekla,“ přikývl bez známky rozpaků. Předmět rozhovoru pro něj byl natolik závažný, že mu bylo jedno, že se vyjadřuje bez kličkování.

„Jenže věc se má tak, že Gerta neví,“ odušila slečna Bartová, „že celé to dědictví dlužím.“

„Dobrý Bože!“ zvolal Selden a zůstal na ni zírat, vyvedený ze svého klidu: tohle nečekal.

„Ano, i tu poslední minci z toho odkazu dlužím, a ještě o něco víc,“ opakovala. „Takže teď snad vidíte, proč zůstávám raději u paní Hatchové, než abych využila Gertiny laskavosti. Žádné peníze mi nezbyly a mám jen malý důchod, takže si k němu musím něco přivydělat, abych se uživila.“

Selden na chvíli zaváhal; pak pokračoval mírnějším tónem: „Ale s vaším a Gertiným důchodem – pokud mi dovolíte jít až do detailů vaší situace – byste si vy dvě určitě mohly zařídit společný život tak, abyste vyšly, aniž byste si musela vydělávat. A vím, že Gerta by byla jen ráda, kdybyste si to takhle uspořádaly...“

„Ale já ne,“ přerušila ho Lily. „Je celá řada důvodů, proč by to nebylo správné vůči Gertě ani vhodné pro mě.“ Odmlčela se, ale protože Selden vypadal, jako by čekal na další vysvětlování, dodala za okamžik s prudkým pohozením hlavy: „Snad mi prominete, když si důvody nechám pro sebe.“

„Nejsem oprávněn je od vás vyžadovat,“ odpověděl, aniž by si všiml jejího tónu. „Nemám ani žádné právo vaše postavení jakkoli komentovat nebo vám nabízet ještě něco dalšího než to, co jsem vám už nabídl. Existuje ale obecné právo muže, aby informoval ženu, když vidí, že se nevědomky ocitla na špatném místě.“

Lily se usmála. „Předpokládám,“ řekla, „že tím ‚špatným místem‘ myslíte to, které stojí mimo moji bývalou společnost. Nesmíte ale zapomínat, že jsem z té ‚posvátné končiny‘ byla vyloučena dlouho předtím, než jsem se seznámila s paní Hatchovou. Pokud můžu soudit, je jen malý rozdíl mezi tím, jsme-li uvnitř toho území, nebo mimo ně – a vzpomínám si, jak jste mi kdysi řekl, že jen ti, kdo jsou uvnitř, berou ten rozdíl vážně.“

Narážku na jejich památný rozhovor v Bellomontu udělala nikoli bez úmyslu: čekala s rozechvělými nervy, jakou odezvu to vyvolá. Výsledek tohoto pokusu ji však zklamal.

.....

Ráno bylo ostrým protikladem k předchozímu dni. Chladná šedivá nebesa hrozila každou chvíli deštěm a silný vítr zvedal divoké spirály prachu. Lily se nejprve vydala Pátou Avenue směrem k Parku, neboť doufala, že tam najde nějaký zastrčený kout, kde by se mohla schovat; vítr ji ale roztrásl zimou a po hodinové chůzi pod zmítajícími se větvemi stromů se vzdala a unavená se uchýlila do malé restaurace na Padesáté deváté. Hlad neměla a původně žádnou přesnídávku ani neplánovala, ale byla příliš vyčerpaná, než aby se obrátila k domovu, a tak ji dlouhá řada bíle prostřených stolů, kterou uviděla za okny, zlákala ke vstupu.

Místnost byla plná žen a mladých dívek. Všechny byly příliš zaneprázdněné rychlou konzumací svačiny a čaje, takže si jejího příchodu nikdo nevšiml. Všude se ozývalo bzučení výrazných hlasů, které se odráželo od nízkého stropu; jen kolem Lily jako by se vznášela bublina ticha. Najednou ji zabolelo, že je tak sama. Ztratila se v čase: zdálo se jí, že už celé dny s nikým nepromluvila. Přejížděla očima po tvářích kolem sebe a pátrala po opětovaném pohledu či po nějaké známce toho, že si někdo všiml jejího trápení. Přepracované, bledé ženy kolem okolních stolů, s kabelami, zápisníky a svitky notových papírů, měly svých starostí dost; a i ty, které tu také seděly samotné, byly zaneprázdněné listováním v korekturách a hltáním magazínů, zatímco rychlými doušky pily svůj čaj. Jediná Lily ztroskotala v moři nečinnosti.

Vypila několik šálek čaje, který dostala ke své porci dušených ústřic, a když zase vyšla na ulici, pocítila, že jí mozek konečně začal pracovat bystřeji. Uvědomila si, že během posezení v restauraci podvědomě dospěla k definitivnímu rozhodnutí. Ten objev v ní vyvolal iluzi činnosti; rozjařilo ji pomyšlení, že teď už má důvod spěchat domů. Aby si tuto radost prodloužila, rozhodla se jít pěšky. Ocitla se však mezitím tak daleko od penzionu, že se nyní přistihla, jak nervózně pokukuje po hodinách. Jedním z překvapení, ke kterým dospěla během stavu nečinnosti, byl objev, že čas, je-li ponechán sám sobě a člověk na něj neklade žádné

nároky, neplyne nikdy tak, jak by se od něj čekalo – obyčejně se loudá, jakmile se však začne počítat s jeho pomalostí, rozletí se náhle divokým kvapem.

Přesto však, když přišla domů, zjistila, že ještě není tolik hodin, aby si nemohla na pár minut sednout a odpočinout si, než provede svůj záměr. Odhodlání udělat to, pro co se rozhodla, se tímto odkladem nijak neoslabilo. Síla jejího rozhodnutí ji trochu děsila, ale zároveň ji povzbuzovala; viděla teď sama, že to bude snazší, než si představovala.

Bylo pět hodin odpoledne. Vstala, odemkla kufřík a vyndala z něj zapečetěný balíček; zastrčila si jej do zánadří. Ani dotek balíčku jí nerozechvěl nervy, jak napůl očekávala. Připadala si, jako by ji chránilo pevné brnění netečnosti, jako by energické vzepětí její vůle ochromilo jemnost jejího citění.

Oblékla se znovu, aby mohla vyjít na ulici, a zamkla za sebou dveře pokoje. Když se ocitla na chodníku, stmívat se sice ještě nezačalo, ale obloha potemněla hrozícím deštěm a chladné poryvy větru otřásaly cedulemi před obchody v přízemí. Lily došla na Pátou Avenue a pomalu se vydala severním směrem. Návyky paní Dorsetové znala natolik dobře, aby věděla, že ji po páté hodině lze pokaždé zastihnout doma. Možná však nebude ochotná přijímat hosty, a to především jednu návštěvnici, nevítanou natolik, že se proti ní třeba i zabezpečila speciálními příkazy služebnictvu. Lily však napsala lístek, který zamýšlela přiložit k návštěvce; byla přesvědčena, že jí jeho obsah zajistí přijetí.

Vyčlenila si dost času, aby k paní Dorsetové došla pěšky – domnívala se, že jí rychlý pohyb a chladný večerní vzduch pomůžou utiшит nervy. Ve skutečnosti však nebylo nic takového potřeba – zjistila, že je zcela klidná. Na svůj plán stále nahlížela chladně a neochvějně.

Došla na Padesátou ulici, když tu se náhle protrhly mraky a poryv chladného deště jí zmáčel obličej. Deštník s sebou neměla a vlhkost rychle pronikala jejím lehkým jarním oblečením. Stále jí chybělo asi půl míle do cíle, a tak se rozhodla dojít na Madison Avenue a dál jet elektromobilem. Jakmile však zahrnula do vedlejší ulice, vytanula jí v paměti nejasná vzpomínka. Alej zelených stromů, nové cihlové a vápencové fasády a georgiánský činžovní dům s květinovými truhlíky na balkonech – ano, tady to znala. Byla to ulice, kudy šla se Seldenem toho zářijového dne před dvěma roky. Pár metrů před sebou už viděla vchodové dveře, kterými spolu tehdy vešli do domu. Vzpomínka v ní uvolnila celou záplavu myšlenek a pocitů – touhu, lítost, vysněné představy a pádící tep, který její srdce jindy nepoznalo. Bylo zvláštní, že se dostala k tomuto domu právě na své dnešní cestě. Najednou spatřila svůj zamýšlený čin tak, jak by ho svými očima viděl on, Selden. Hanba z toho, že se chystá kupčit právě s jeho jménem a těžit z tajemství jeho minulosti, jí zmrazila krev v žilách. Kam až se to dostala od jejich tehdejšího rozhovoru! Právě tehdy poprvé vkročila na cestu, po níž jde dosud – právě tehdy odolala ruce, kterou k ní vztahoval.

Všechna její nelibost nad jeho domnělým chladem byla rozehnána tímto návalem vzpomínek. Dvakrát jí nabídl pomoc – chtěl jí pomáhat svou láskou, jak řekl –, a jestliže za ní pak nepřišel potřetí, koho jiného může vinit než jen sebe samotnou? Zkrátka, tato část jejího života je pryč; Lily nevěděla, proč se k ní tyhle myšlenky stále vracejí. Nečekaná touha vidět Seldena však přetrvávala, ba dokonce narostla, když se zastavila na chodníku naproti jeho dveřím. Ulice byla prázdná, potemnělá, vymetená deštěm. Představila si Seldenův tichý pokoj, police s knihami, oheň v krbu... Zvedla oči a spatřila světlo v jeho okně. Pak přešla ulici a vstoupila do domu.